

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Pfv.I.21.268/2023/15.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

Dr. Parlagi Mátyás bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A kérelmező: kérelmező (cím1-I
cím1-II)

A kérelmező képviselője:

Kölcsényi és Némethi Ügyvédi Iroda (cím1;

ügyintéző: dr. Kölcsényi Zsolt Soma ügyvéd)

A kérelmezett: kérelmezett (cím2)

A kérelmezett képviselője:

Kristóf Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző:

dr. K B ügyvéd)

Az eljárás tárgya:

gyermek jogellenes Magyarországra hozatala, illetve visszatartása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

a kérelmezett

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 50.Pkf.635.793/2023/4.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.Pk.500.228/2023/40.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmező részére 1.447.800 (egymillió-négyszáznegyvenhétezer-nyolcszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmező orvos, amerikai-kanadai kettős állampolgár. A kérelmezett magyar állampolgár, pszichológia, sport és atlétikai adminisztráció szakon szerzett egyetemi végzettséget az AEÁban. A felek 2022 decemberéig élettársakként éltek NYban (AEÁ), kapcsolatukból NYban 2021. október 2-án ASD nevű gyermekük született (a továbbiakban: a gyermek), aki amerikai-kanadai-magyar állampolgár. A gyermek az AEÁban egészségbiztosítási jogviszonnyal rendelkezett, hetente néhány napot járt bölcsődébe, felette a

szülői felügyeleti jogot a felek közösen gyakorolták. A felek gyermekükkel 2022. december 1-ig NYban, a kérelmező tulajdonát képező lakásban éltek.

[2] A kérelmezett és a gyermek 2022. december 1-jén Magyarországra utazott rokonlátogatás céljából. A kérelmező vásárolta meg részükre a Budapestre szóló repülőjegyet, a felek nem állapodtak meg a kérelmezett és a gyermek visszautazásának időpontjában. A kérelmezett 2022. december 9-én és 17-én elektronikus levélben közölte a kérelmezővel, hogy nem tér vissza NYba. A kérelmező 2022. december 22-én Magyarországra utazott, itt töltötte a karácsonyi ünnepeket a kérelmezettel és a gyermekkel, írásban hozzájárult ahhoz, hogy a kérelmezett magyar útlevelet igényeljen a gyermek részére. A kérelmező 2023. január 1-jén visszautazott NYba. A kérelmezett nem utazott vele vissza, de 2023 január közepén a gyermekkel Vbe (Kanada) utazott, a kérelmező szüleihez. Ezt követően ide érkezett meg a kérelmező és öt napot a gyermekkel töltött. A felek megállapodtak abban, hogy 2023. február 22-én részt vesznek a gyermekükkel együtt Mban a kérelmező testvérének az esküvőjén. A kérelmezett visszautazott Magyarországra, 2023. január 21-én tájékoztatta a kérelmezőt, hogy nem fog visszatérni NYba csak akkor, ha a kérelmező felhagy az alkoholfogyasztással. A kérelmező 2023. április 10-én Magyarországra utazott, kérte a gyermek NYba történő visszavitelét. Elutasította a kérelmezettnek azt a kérését, hogy aláírjon egy olyan tartalmú megállapodást, amely szerint – egyebek mellett – hozzájárul a gyermek Magyarországon tartózkodásához, a szülői felügyeletet a kérelmezett gyakorolja és a gyermek szokásos tartózkodási helye Magyarországon lesz.

[3] A kérelmezett 2023. április 26-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt pert kezdeményezett a kérelmezővel szemben szülői felügyelet gyakorlásának rendezése, gyermektartásdíj megállapítása, a kapcsolattartás szabályozása iránt. A Pesti Központi Kerületi Bíróság eljárását felfüggesztette a jelen eljárás jogerős befejezéséig.

[4] A kérelmező 2023. május 30-án NY Állam Családjogi Bírósága előtt kérte a szülői felügyelet gyakorlásának rendezését. Az eljárásban a kérelmezettet meghatalmazott ügyvéd, a gyermeket gyermekjogi ügyvéd képviselte. NY Állam Családjogi Bírósága 2023. július 6-án a kérelmezett jogi képviselőjének meghallgatása és a bizonyítékok alapján elrendelte, hogy a kérelmezett haladéktalanul gondoskodjon a gyermek NYba történő azonnali visszaviteléről, megállapította, hogy a gyermek lakóhelye és szokásos tartózkodási helye NY.

[5] A felek és a gyermek jogi képviselői között több levélváltás történt: a kérelmezett jogi képviselője megállapodás megkötését kezdeményezte a gyermektartásdíj, a gyermek felügyeletének megszervezése és a kérelmezett munkavállalása kérdésében. A kérelmezett vállalta, hogy 2023. július 28-án, vagy előtte a gyermekkel visszautazik NY-ba.

[6] NY Állam Családjogi Bírósága a 2023. július 18-án meghozott végzésében megállapította, hogy a gyermek lakóhelye és szokásos tartózkodási helye a 2022 decemberi elvételét megelőzően NYban volt, kötelezte a kérelmezettet (mint alperest), hogy 2023. július 20-ig vásároljon repülőjegyet a gyermek NYba való visszavitele céljából, mely utazás legkésőbbi időpontja 2023. július 28.

[7] A kérelmezett a végzésben foglaltakat nem teljesítette, ezért NY Állam Családjogi Bírósága 2023. augusztus 10-én meghozott ítéletében megállapította a kérelmező (mint

felperes) kizárólagos jogi és fizikai felügyeleti jogát a gyermek tekintetében. Megállapította, hogy a gyermek lakóhelye, és a szokásos tartózkodási helye NYban volt a 2022 decemberi elvitelét megelőzően. Úgy rendelkezett, hogy a gyermeket azonnal vissza kell vinni NYba. Az ítélet indokolása tartalmazza, hogy azt a gyermek ügyvédjének beleegyezésével és az anya szándékos mulasztása miatt adták ki.

[8] A kérelmező NY egyik kórházában, az intenzív osztályon dolgozik orvosként, havi nettó jövedelmének összege 30.000 dollár, a tulajdonában álló lakásban egyedül él. A kérelmezett a szülei által üzemeltetett teniszklubban adminisztrációs feladatokat lát el, önálló jövedelemmel nem rendelkezik, a családi pótlékot nem igényelte meg, a szülei ingatlanában lakik a gyermekkel. A gyermek 2023 áprilisától bölcsődébe jár Magyarországon, magyarul beszél.

A kérelmező kérelme, a kérelmezett védekezése

[9] A kérelmező a Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában az 1980. évi október 25. napján kelt szerződés kihirdetéséről szóló 1986. évi 14. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Egyezmény) 3. Cikkének *a)* és *b)* pontjára, a 4., 5., 12. és 29. Cikkére, továbbá a NY államban alkalmazandó családjogi törvényre alapított kérelmében a kérelmezett kötelezését kérte arra, hogy a gyermeket a határozat meghozatalától számított 8 munkanapon belül vigye vissza NYba, szokásos tartózkodási helyére. Ha a kérelmezett ennek nem tenne eleget, kötelezze arra a bíróság, hogy a gyermeket adja át neki úti okmányaival együtt a határozat meghozatalától számított 10 munkanapon belül. Kérelme ténybeli alapjául arra hivatkozott, hogy a gyermek feletti szülői felügyeletet közösen gyakorolták, a gyermek szokásos tartózkodási helye NYban van, a kérelmezett a gyermekkel 2022. december 1-jén ugyan a hozzájárulásával utazott Magyarországra rokonlátogatás céljából, ahhoz azonban nem járult hozzá, hogy gyermeke Magyarországon maradjon véglegesen. A kérelmezett ezért jogellenesen tartja vissza a gyermeket Magyarországon.

[10] A kérelmezett az Egyezmény 13. Cikkének *a)* és *b)* pontjaira hivatkozással kérte a visszavitel megtagadását. Nem vitatta, hogy a szülői felügyeletet közösen gyakorolták és azt sem, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helye 2022. december 1-ig NYban volt. Állítása szerint azonban a kérelmező előzetes hozzájárulásával hozta a gyermeket Magyarországra azzal a céllal, hogy a gyermekkel életvitelszerűen itt éljen. Hivatkozott arra is, hogy a gyermeket visszavitele testi és lelki károsodásnak tenné ki, mert magyarországi környezetébe beilleszkedett, erősen kötődik hozzá és szüleihez, csak magyarul beszél, míg a kérelmező csak angolul. A kérelmező két héten keresztül folyamatosan dolgozik, az azt követő két hétben nem, de rendszeresen italozó életvitele miatt a gyermeket nem tudja ellátni. NY Állam Családjogi Bírósága határozataiban foglaltaknak azért nem tett eleget, mert NYban nem biztosított a megélhetése, a lakhatása.

Az első- és a másodfokú határozat

[11] Az elsőfokú bíróság végzésének a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében kötelezte a kérelmezettet, hogy a gyermeket a határozat meghozatalától számított 15 munkanapon belül, 2023. október 10-ig vigye vissza szokásos tartózkodási helyére, NY Állam területére. Ennek elmulasztása esetén a határozat meghozatalától számított 20. munkanapon, 2023. október 17-én adja át a gyermeket úti és személyi okmányaival együtt a kérelmezőnek, jogi képviselője irodájában. A kérelmezett fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését azzal hagyta helyben, hogy a kérelmezett 2023. december 15-ig köteles visszavinni a gyermeket a szokásos tartózkodási helyére, NY Állam területére, ennek elmulasztása esetén 2023. december 18-án 10:00 órakor köteles a gyermeket átadni a kérelmezőnek vagy a kérelmező jogi képviselőjének.

[12] A végzések indokolásában foglaltak szerint a gyermek szokásos tartózkodási helye Magyarországra hozatalát megelőzően NY Államban volt és a felek közösen gyakorolták a szülői felügyeletet. A gyermek Magyarországra hozatalának, valamint a Magyarországon való életvitelszerű tartózkodásának kérdésében is közösen, egybehangzó akaratnyilvánítással kellett volna megállapodniuk. A kérelmezett azonban nem bizonyította, hogy a kérelmező hozzájárult a gyermek végleges Magyarországra hozatalához, ahhoz, hogy a kérelmezett a gyermeket Magyarországon nevelje. A kérelmezett által bemutatott, a felek közötti üzenetváltások együttes értékeléséből megállapíthatóan a kérelmező 2023 január végétől folyamatosan kérte, a későbbiekben már követelte, hogy térjen vissza a gyermekkel NYba. A kérelmezett nem bizonyította, hogy a kérelmező akár az utazást megelőzően, akár azt követően szóban vagy írásban határozott, egyértelmű nyilatkozatban hozzájárult volna ahhoz, hogy a kérelmezett a gyermeket Magyarországon visszatartsa.

[13] A másodfokú bíróság a kérelmezett előadása és a felek levelezése alapján megállapította: a hazautazás napját megelőzően nem fogalmazódott meg a kérelmezettben a Magyarországra költözés szándéka, ezért erről a kérelmezőt sem tájékoztathatta. Ebből az következik, hogy a kérelmező a repülőjegyek megvásárlásakor nem tudhatott a kérelmezett hazaköltözési szándékáról, ezért az, hogy csak egy irányba vásárolta meg a repülőjegyeket, nem alkalmas a kérelmező előzetes hozzájárulásának bizonyítására. A felek közötti üzenetváltások azt támasztják alá, hogy a kérelmező csak a kérelmezett Magyarországra érkezését követően szembesült a kérelmezett letelepedési szándékával. Ezután egyezkedtek azokról a feltételekről, amelyek teljesülése esetén a kérelmező hozzájárulna a gyermek magyarországi letelepedéséhez, mellette egyeztettek a kapcsolatuk lehetséges helyreállításáról is. A kérelmezett 2023 májusában ment vissza NYba a személyes holmijaiért, ami alátámasztja azt a nyilatkozatát, hogy 2023 áprilisára döntötte el azt, hogy már nem kíván a kérelmezővel együtt élni. Ebből következően pedig a kérelmező még 2023 áprilisa előtt sem járulhatott volna hozzá a gyermek magyarországi letelepedéséhez, mert a kérelmezettnek sem volt még ilyen szándéka, de legalábbis bizonytalan volt ebben a kérdésben.

[14] A kérelmezett NY Állam Családjogi Bíróságának határozatai ismeretében jogi képviselője útján ígéretet tett a gyermek visszavételére. Az ekkor keletkezett ügyvédi levélváltás tartalma nem utal arra, hogy a kérelmező hozzájárulásával jogszerűen tartaná vissza a gyermeket Magyarországon. A kérelmező legfeljebb a Mi esküvő időpontjáig adott haladékokat a kérelmezettnek a gyermek NYba történő visszavételére, ennek időpontjától, 2023. február 22-től a kérelmezett a gyermeket jogellenesen tartja vissza Magyarországon. A

kérelmezett nem bizonyította a visszavitel megtagadásának az Egyezmény 13. Cikk *a)* pontjában rögzített feltételét: azt, hogy a kérelmező előzetesen vagy utólag hozzájárult az elvitelhez.

[15] Nem bizonyította a visszavitel megtagadásának az Egyezmény 13. Cikk *b)* pontjában rögzített feltételét sem: azt, hogy a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki vagy bármi más módon elviselhetetlen helyzetet teremtené a számára.

[16] A gyermek visszavitelének elrendelése a gyermek érdekével nem összeegyeztethető. A visszavitel megtagadásának alapjául szolgáló veszélynek a gyermek tekintetében kell felmerülnie, amelynek konkrétan, közvetlennek, reálisnak kell lennie. Nem a gyermeket elvitt szülő, hanem a gyermek érdekkörében felmerülő egyedi körülmények indokolhatják a visszavitel kivételes megtagadását. Ilyen körülmények azonban nem állnak fenn. Önmagában az, hogy a gyermek Magyarországon biztonságban él, szociális körülményei biztosítottak, a magyar nyelvet tanulja, még nem jelenti azt, hogy visszavitele testi, lelki károsodásnak tenné ki vagy más módon elviselhetetlen helyzetet teremtené számára.

[17] Az életvitelhez szükséges feltételek felszámolásánál a gyermeket érintő többlettényállás hiányában nem elegendő arra hivatkozni, hogy a kérelmezett munkaviszonya, lakhatása megszűnt, ezért nem kíván visszaköltözni. Nem értékelhető a jogellenes magatartást megvalósító szülő javára a saját egzisztenciáját felszámoló magatartása. A kérelmezett saját nyilatkozata szerint is tökéletesen beszél angolul, az AEÁban tartózkodási engedéllyel, zöldkártyával, munkavállalási engedéllyel rendelkezik. Gyermek születése előtt munkaviszonnyal rendelkezett, anyagi erőforrás birtokában van, gyermeke lakhatását, a megélhetéséhez, ellátásához szükséges feltételeket rövid időn belül biztosítani tudja.

[18] A másodfokú bíróság rögzítette: az Egyezmény preambulumban megfogalmazottak alapján az Egyezmény a gyermekek elsődleges érdekeire figyelemmel jött létre, ezért a jogvita elbírálása során az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) és Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) vonatkozó rendelkezéseit már nem kellett alkalmazni.

A felülvizsgálati kérelem és az észrevétel

[19] A jogerős végzés ellen – tartalma szerint – hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatása, a visszavitel megtagadása iránt – a kérelmezett terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 405. § (1) bekezdés, 406. § (1) bekezdés, 412. § (1) bekezdés, 413. § (1), (2), (3) bekezdés, 414. § (3) bekezdés, 424. § (3) bekezdés, az Egyezmény 13. és 20. Cikk, a Charta 3. cikk (1) bekezdés, 6. cikk, 24. cikk, az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (5) bekezdés, XVI. cikk (1) és (3) bekezdés, G. cikk (2) bekezdés megsértésére hivatkozott.

[20] Érvelése szerint az első meghallgatáson kapta meg a kérelmező kérelmét, annak tartalmát így nem ismerte meg, arra érdemben nem tudott reagálni. Az idézést három hónappal később kapta meg, a meghallgatásról egy nappal korábban szóban tájékoztatta a jogi képviselője. A jogerős végzést elektronikus úton annak meghozatalát követően 36 nappal később, 2023. december 8-án kapta meg az elektronikus feladás napján. A kérelmező fellebbezésére vonatkozó észrevételét nem kapta meg.

[21] Kifejtette azt az álláspontját, hogy az eljáró bíróságok megállapításával szemben a kérelmező hozzájárulásán, beleegyezésén alapult a gyermek magyarországi tartózkodási helyének megválasztása, a Magyarországon történő letelepedésük. Mindezt bizonyítják a kérelmező üzenetei, melyekből megállapítható, hogy a kérelmező tudtával és beleegyezésével hozta a gyermeket Magyarországra azzal a céllal, hogy itt nevelje fel, a gyermek Magyarországon éljen vele. 2022. december 9-én és 17-én tájékoztatta a kérelmezőt, hogy soha nem megy vissza NYba. Ezt követően december 18-án írta azt a kérelmező, hogy ki kell találniuk, hogyan neveljék fel a gyermeküket. A másodfokú bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésére, mely szerint a kérelmező nem tudhatott az ő magyarországi letelepedési szándékáról. Egy ilyen horderejű döntést nem lehet egyik napról a másikra meghozni, döntése egy hosszabb folyamat eredménye volt, ami a gyermek és a maga védelmében és érdekében született meg. Előtte számtalanszor kérlete és figyelmeztette a kérelmezőt, hogy ne folytassa tovább italozó életmódját, és felvázolta ennek lehetséges következményeit. A kérelmező nem vitatta az üzenetváltások valóságtartalmát, a bíróság helytelenül kérdőjelezte meg az üzenetek bizonyító erejét. A másodfokú bíróság egyoldalúan hiányosnak és kétségesnek nyilvánította a kérelmező egyértelmű és a hozzájárulását kifejező megnyilatkozásait. A kérelmezőnek a Budapesten való letelepedésükhöz való hozzájárulása után szabta feltételül alkoholizmusának kezelését mint minimumot, és esetleges visszatérését ennek függvényében, eshetőlegesen módon említette meg. Téves ezért az a megállapítás, hogy 2023 áprilisa előtt nem volt magyarországi letelepedési szándéka.

[22] A kérelmező aláírta a gyermek magyar állampolgárság iránti kérelmét, az állampolgárság és ezzel az állandó lakcím bejegyzése iránti kérelmet. Az állandó bejelentett magyar lakcím bejegyzése volt az eljárás érdemi tárgya, melyhez mindkét szülő hozzájárulása kellett.

[23] A bíróságoknak a kérelmező által is többször elismert alkoholizmusát kellett volna értékelnie úgy, mint a gyermekre veszélyt jelentő tényezőt. A kérelmező a jogerős végzés meghozatala előtt olyan tartalmú üzeneteket küldött neki, melyek szerint attól fogva, hogy a gyermeket részére átadja, soha többé nem fogja látni, a gyermek nem fogja tudni, hogy ki az anyja, a gyermeket tőle és a családjától egy életre elszakítja. Az AEÁban sem felügyeleti joggal, sem kapcsolattartási joggal nem rendelkezik, ismeretlen szankciók sora és egy valószínűsíthető letartóztatás vár rá. Az országba sem belépési lehetősége, sem munkavállalási joga nincsen, zöldkártyája lejárt, fizikai munkára nem alkalmas, így a teniszedzői hivatásának gyakorlása is kizárt. A gyermekkel nem tud az AEÁba menni, a gyermekkel kapcsolatos jogait ott nem tudja gyakorolni. A bíróságoknak figyelembe kellett volna vennie és értelmezni kellett volna a „veszélyhelyzet” és az „elviselhetetlen helyzet” kifejezéseket, azt a körülményt, hogy a gyermeknek a tőle való teljes elszakítása milyen maradandó sérüléseket és veszélyhelyzetet teremtené. A kérelmező két héten át reggel 7:00 órától este 19:00 óráig folyamatosan dolgozik, így a gyermeket nem tudja ellátni. A következő két hétben folyamatosan és súlyosan ittas, ami ugyancsak kizárja a gyermek megfelelő ellátását.

[24] Hivatkozott arra, hogy a jogellenesen Magyarországra hozott gyermekek visszavitelével kapcsolatos eljárások vizsgálatára létrehozott joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményében kifejtette: indokolt lehet annak vizsgálata, hogy az adott tagállamban milyen szankcióval (szülői felügyeleti jog megvonása, büntetőjogi intézkedés) sújtanak a gyermeket jogellenesen elvivő szülőt, van-e a szülők között a kapcsolattartásra vonatkozó megállapodás vagy határozat. Ennek a felderítése azért szükséges, hogy a visszavitel ne zárja el a gyermeket teljesen az önkényes magatartást tanúsító, de a tényleges gondozását addig ellátó szülőtől. Sajnos több, az Egyezményben részes állam alkalmaz „retorziót” a jogellenesen eljáró szülővel szemben, ami megnehezíti az Egyezmény alkalmazását, illetve a gyermek érdekével kifejezetten ellentétes eredményhez vezethet. Ugyancsak a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye tartalmazza azt a megállapítást, hogy a jogerős végzés végrehajtása súlyos lelki károsodásnak tenné ki az addig csak anyai gondozást élvező gyermeket, ha vissza kellene térnie a kérelmező tartózkodási helyére, különös tekintettel arra, hogy ott az anya letelepedési engedéllyel már nem rendelkezik, minden engedélye lejárt.

[25] A kérelmező észrevételében kérte a jogerős végzés hatályban tartását, és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetését 1.140.000 forint + áfa összegben. Hivatkozása szerint a kérelmezett felülvizsgálati kérelmében az első- és a másodfokú bíróság mérlegelési jogkörében hozott döntését vitatja. A felülvizsgálati eljárásban azonban a bíróságok mérlegelésének felülvizsgálatára csak meglehetősen szűk körben van lehetőség. A tényállás megváltoztatására, a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kivételesen, abban az esetben van lehetőség, ha a felülvizsgálni kért jogerős határozat iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy logikai ellentmondást tartalmaz (Legfelsőbb Bíróság Pfv.21.680/2006., megjelent: EBH2006. 1526.). Kizárólag az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011., megjelent: BH2013. 119.). A felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási vagy anyagi jogi jogszabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat meghozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[26] A kérelmezett megsértettként állítja az Egyezmény, az Alaptörvény, a Charta egyes rendelkezéseit, ezzel szemben felülvizsgálati kérelmének indokolása kizárólag a másodfokú bíróság mérlegelését sérelmezi. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben foglaltakra figyelemmel azonban a Kúria a jogerős végzésben foglalt mérlegelést nem vizsgálhatja, érdemben ezzel a felülvizsgálati érveléssel nem foglalkozhat. Ugyancsak nem veheti figyelembe az újonnan csatolt bizonyítékokat, mivel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a jogerős végzés meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján lehet dönteni.

[27] Hangsúlyozta továbbá, hogy a kérelmezett azután kezdett arra hivatkozni, hogy hozzájárult a hazaköltözéséhez, amikor rájött arra, hogy az utazáshoz, az ideiglenes családlátogatáshoz történő hozzájárulása még nem jelentette azt, hogy a gyermeket jogszerűen Magyarországon vissza lehet tartani. Nem járult hozzá gyermeke végleges

Magyarországra hozatalához, a kérelmezett azzal hitegette, hogy csak időre van szüksége a körülmények átgondolásához. A kérelmezett maga nyilatkozta a későbbiekben azt, hogy 2023 áprilisában hozta meg azt a döntést, hogy már nem kíván vele élni. A kérelmezettnek ez a személyes nyilatkozata azt is jelenti, hogy 2023 áprilisáig hitegette őt, nem döntött véglegesen arról eddig az időpontig, hogy Magyarországon marad a gyermekkel. Ebből pedig az következik, hogy nem is járulhatott hozzá ahhoz, hogy a gyermek Magyarországon éljen. Mivel a kérelmezett sem tudta pontosan, hogy mit akar, maga is úgy tervezte, hogy vissza fog költözni hozzá és a kapcsolatukat helyrehozzák. A kérelmezettnek nyilatkozata szerint 2023 áprilisában már nem állt szándékában visszaköltözni a gyermekkel NYba, mégis 2023 júliusában jogi képviselője útján azt kommunikálta felé, hogy vissza fog térni NYba. Soha nem nyilatkozott úgy, hogy hozzájárult volna ahhoz, hogy gyermeke Magyarországon éljen. A kérelmezett a szöveggörnyezetből kiragadott és egyébként is vitatott tartalmú üzenetekre való hivatkozással próbálja cáfolni azt az egyértelmű ténnyt, hogy nem járult hozzá gyermeke Magyarországon tartózkodásához.

[28] A kérelmezett eljárási szabálysértésre is hivatkozik, de nem jelölte meg azokat az eljárási szabályokat, melyeket álláspontja szerint a bíróságok megsértettek. A lefolytatott első- és másodfokú eljárás során a kérelmezettet semmilyen hátrány nem érte. Ő is 2023. december 8-án kapta meg a másodfokú bíróság határozatát. A másodfokú bíróság döntését nem befolyásolta, ha esetlegesen nem kapta meg a kérelmezett a fellebbezésére tett észrevételt.

[29] Hozzájárult ahhoz, hogy a gyermek magyar állampolgárságot kapjon, de ennek a ténynek nincs jelentősége a jelen eljárásban, nem jelenti azt, hogy utólag hozzájárult volna gyermeke elviteléhez. Gyermeke magyar állampolgárságához hozzájárult, de ahhoz nem, hogy Magyarországon éljen. A magyar állampolgársághoz való hozzájárulás tényét a kérelmezett is elismerte.

[30] A NY Állam Családjogi Bírósága előtti eljárással kapcsolatos ügyvédi levelezésből megállapíthatóan a kérelmezett úgy nyilatkozott, hogy nem fog ellenszegülni a bíróság döntéseinek, a gyermekkel vissza fog térni NYba. A kérelmezett pénzt követelt tőle, különböző anyagi jellegű feltételeket szabott, amelyek teljesülése esetén hajlandó a bíróság döntése szerint eljárni. 47.000 dollárt (16.272.340 forint) adott a kérelmezettnek, és további 5.000 dollár (1.731.100 forint) megfizetését vállalta azért, hogy a kérelmezett kényelmesen, az általa elvárt magas színvonalon vissza tudjon térni NYba.

[31] A kérelmezett már a megismerkedésüket megelőzően is NYban élt, jól boldogult ebben a környezetben, nincsen annak akadálya, hogy az életét NYban folytassa. Felsőfokú angol nyelvtudással, amerikai diplomával rendelkezik, feltehetően tud olyan munkát végezni, ami nem jelent számára tartós fizikai terhelést. A kérelmezett maga számolta fel korábban az amerikai életét, ami azonban nem értékelhető a javára, de a feltételek kétségkívül adóttak ahhoz, hogy életét Amerikában újrakezdje. Nincsenek olyan körülmények, melyek a gyermek testi vagy lelki károsodására vezetnének, ha visszakérülne NYba, hiszen ő nem alkoholista, mértékkel fogyaszt alkalmanként szabadidejében alkoholt, ez pedig nem befolyásolja nevelési képességét.

[32] A kérelmezett 2024. január 17-én előterjesztett válaszirat elnevezésű beadványában előadta, hogy NY Államban elfogató parancsot adtak ki ellene 2023. december 11-én. Ez azt jelenti, hogy a kérelmező nem csak azt szeretné elérni, hogy vigye vissza a gyermeket NYba, hanem be kívánja váltani azt a fenyegetését, hogy örökre elveszi tőle az általa nevelt és gondozott két éves gyermeket. Ha belép NY Államba, valószínűleg a terhére alkalmazott legenyhébb szankció az lesz, hogy kiutasítják az AEÁból, mert sem lakhatással, sem jövedelemmel, sem munkaviszonnyal, valamint a beutazáshoz szükséges okmányokkal nem rendelkezik.

[33] A kérelmező a 2024. január 26-án előterjesztett beadványában előadta, hogy a felülvizsgálati kérelem kiegészítésének nincsen helye, ahogyan a felülvizsgálati eljárásban utólagos bizonyításnak sem. Kérte a felülvizsgálati kérelem visszautasítását, mert a kérelmezett olyan megbízási szerződést csatolt felülvizsgálati kérelme mellékleteként, amelyben a megbízott alkalmazott ügyvéd, aki ügyvédi tevékenységet önállóan nem folytathat, kizárólag a munkáltatója felelősségi körén belül és utasításai alapján működhet közre. Az alkalmazott ügyvéd kizárólag a munkáltatója részére adott megbízás és kirendelés keretei között végezheti tevékenységét. A kérelmezett jogi képviselője megbízott ügyvédként megbízási szerződés aláírására saját nevében nem jogosult, amiből következően a felülvizsgálati kérelem benyújtására sem volt jogosult. Előadta továbbá, hogy nem kérte elfogató parancs kiadását a kérelmezett ellen, azonban annak érvénytelenítését fogja kezdeményezni, amint a kérelmezett eleget tesz kötelezettségének és a gyermekkel NY Államba visszatér.

A Kúria döntése és jogi indokai

[34] A kérelmező észrevételeiben foglaltakra is tekintettel a Kúria előre bocsátja, hogy a Pp. 64. § (1) bekezdése értelmében, ha törvény egyes perbeli cselekményekre másként nem rendelkezik, a fél helyett az általa meghatalmazott képviselő is eljárhat. A Pp. 65. § a) pontja szerint a perben meghatalmazottként eljárhat az ügyvéd és az ügyvédi iroda. A meghatalmazott képviseleti jogosultságát a bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja (Pp. 70. §). A meghatalmazás olyan egyoldalú címzett jognyilatkozat, mellyel a meghatalmazó jogosítja fel a meghatalmazottat arra, hogy nevében és helyette jognyilatkozatot tegyen vagy elfogadjon. A meghatalmazás tehát egy egyoldalú jognyilatkozat, ami képviseleti jogot hoz létre. Ezzel szemben a megbízás egy szerződés, vagyis két fél közötti megállapodás, a megbízási szerződés önmagában nem biztosít képviseleti jogot. A kérelmezett 2023. december 12-én előterjesztett felülvizsgálati kérelméhez csatolta azt a meghatalmazást, amit 2023. december 11-én adott dr. K B ügyvédnek, a meghatalmazáson szerepel mind a kérelmezett, mind pedig jogi képviselőjének aláírása. A csatolt meghatalmazás megfelel a meghatalmazás alaki kellékeinek. Nem hatálytalan tehát a kérelmezett adott perbeli cselekménye, a felülvizsgálati kérelem előterjesztése.

[35] A Pp. 413. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett – továbbiak mellett – tartalmaznia kell: a jogszabálysértés pontos megnevezésével, a jogszabályhely megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak

indokait, hogy a fél az új határozat hozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja.

[36] A felülvizsgálati eljárás tárgya a Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírlata. Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. Polgári jogegységi határozat szerint a Pp. alkalmazása körében is megfelelően irányadó a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem – mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz – jogi jelentősége egyebek között abban fogalmazható meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabálysértés vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja.

[37] A PK vélemény 3. pontja értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett, rendkívüli perorvoslatot megalapozó hiányosságát, ezzel összefüggésben részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját. Fenn kell állnia a kifejtett jogi álláspont, a jogszabálysértés tartalmi körülírása és a megsértettként állított jogszabályhely közötti összefüggésnek is. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi.

[38] A Pp. 413. § (1) bekezdése kógens (kötelező) szabályként foglalja össze a felülvizsgálati kérelem azon minimális és konjunktív (összekapcsolódó) tartalmi elemeit, amelyek nélkül a fél beadványa alkalmatlan volna a felülvizsgálati eljárás megindításának, valamint a jogerős határozat felülvizsgálattal támadott rendelkezése érdemi felülbírlata jogkövetkezményeinek kiváltására. A tartalmi elemek hiánya vagy nem megfelelő meghatározása esetén a Kúria nem kerül abba a helyzetbe, hogy pontosan, egyértelműen megfogalmazott módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a felülvizsgálati kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a Kúria felülbírlati lehetőségének a tartalmi és perjogi kereteit is.

[39] A felülvizsgálati kérelem mint rendkívüli jogorvoslati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, továbbá a kettő közötti tartalmi összefüggés feltárása. Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős határozatot több okból is támadja; vagyis több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak meg kell felelnie a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményeknek. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős határozat jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adni a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre történő hivatkozás indokait. Érdemben

csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a Pp. 413. § (1) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek.

[40] A kérelmezett felülvizsgálati kérelmében állította az Alaptörvény megsértését. A Kúria gyakorlatának (Kfv.VI.35.005/2017/2., Pfv.III.20.015/2019/2.) megfelelően az Alaptörvény meghatározott cikkére való hivatkozás nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdésében előírt feltételeknek, mert a Pp. kifejezetten jogszabálysértés esetén teszi lehetővé felülvizsgálat előterjesztését. Az Alaptörvény T. cikk (2) bekezdése taxatív felsorolása értelmében azonban az Alaptörvény nem jogszabály, hanem az R. cikk (1) bekezdése szerint a jogrendszer alapja. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértések vizsgálata körében a Kúriának a megsértettként állított jogszabályi rendelkezést az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmeznie és erre figyelemmel kell állást foglalnia a jogszabálysértésről. A Kúria azonban azt nem vizsgálhatja, hogy a jogerős határozat sérti-e az Alaptörvényt, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján.

[41] Az Egyezmény 20. Cikkében foglaltak szerint a gyermeknek az Egyezmény 12. Cikkében foglalt rendelkezések szerinti visszavitele megtagadható, ha az a megkeresett államnak az emberi jogok védelmével és az alapvető szabadságokkal kapcsolatos alapelveibe ütközne. Az alapelvek áthatják a demokratikus államok jogrendszerének egészét, konkrét eljárási és anyagi jogszabályokon keresztül érvényesülnek, ezért az alapelvek megsértése is csak közvetett módon, a részletszabályok megsértésén keresztül valósul/valósulhat meg. Emiatt nem elegendő önmagában az alapelv sérelmére hivatkozás a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásához, a felülvizsgálati kérelemben a félnek konkrét eljárási vagy anyagi jogszabálysértést kell megjelölnie.

[42] A Charta 51. cikke tartalmazza annak alkalmazására vonatkozó általános rendelkezést, melynek értelmében a Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Megállapítható tehát, hogy a Chartában foglalt jogok vertikálisan egy-egy tagállami intézkedéssel szemben is csak korlátozottan hívhatók fel, hiszen ennek feltétele, hogy az adott intézkedéssel az állam uniós jogot hajtson végre. A Chartában biztosított alapjogok horizontális, közvetlen hatállyal nem alkalmazhatók. Az alapjogok az egyén és az állam viszonylatában érvényesülnek.

[43] A felülvizsgálati kérelemben megsértettként állított Pp. szabályok a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslati eljárás keretszabályai, ezeket a jogszabályi rendelkezéseket nyilvánvalóan nem sérthette meg eljárása során a másodfokú bíróság.

[44] A kérelmezett felülvizsgálati kérelmének 6. oldalán tartalmilag hivatkozott az elsőfokú eljárásban általa vélt jogszabálysértésre, valamint a másodfokú bíróság határozatának kézbesítésével kapcsolatos körülményre, továbbá arra, hogy a fellebbezésére érkezett észrevételt nem kapta meg. Felülvizsgálati kérelme azonban nem tartalmazza ezen általa vélt jogszabálysértés körülírása mellett a megsértett jogszabályhely megjelölését, ami ugyancsak kizárta ezen hivatkozása érdemi elbírálását.

[45] A Pp. 406. § (1) bekezdésében és a 424. § (1) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[46] A kérelmezett felülvizsgálati kérelmében az eljáró bíróságok mérlegelését sérelmezte: állította, hogy a bizonyítékok téves mérlegelésének eredményeként állapították meg azt, hogy a kérelmező nem járult hozzá a gyermek magyarországi tartózkodásához; továbbá azt, hogy a gyermeket visszavitele nem tenné ki testi vagy lelki károsodásnak. Megsértett jogszabályhelyként azonban nem jelölte meg a bizonyítás eredményének mérlegelését szabályozó Pp. 279. § (1) bekezdését. Azaz a kérelmezett felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott a tényállás megállapításával összefüggésbe hozható eljárásjogi jogszabálysértésre. Ebből pedig az következik, hogy a Kúria nem vizsgálhatta a bizonyítás eredményének mérlegelését, a másodfokú bíróság által megállapított tényállást kellett elfogadni: azt, hogy a kérelmező nem járult hozzá a gyermek magyarországi tartózkodásához; továbbá a gyermeket visszavitele nem tenné ki testi vagy lelki károsodásnak és más módon sem teremtené számára elviselhetetlen helyzetet. Ehhez a tényálláshoz kapcsolódóan kellett az Egyezmény mint anyagi jogszabály rendelkezéseinek megsértését vizsgálni. Az ekként érdemben elbírált felülvizsgálati kérelem azonban nem megalapozott.

[47] Az eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy a kérelmezett jogellenesen tartotta vissza a gyermeket Magyarországon, anyagi jogszabályt pedig nem sértettek azzal, hogy a gyermek visszavitelét érintően az Egyezmény 13. Cikkében foglaltakat alkalmazták. Az Egyezmény 13. Cikk a) pontja félre nem érthető módon tartalmazza azt, hogy a megkeresett állam igazságügyi szerve akkor nem köteles elrendelni a gyermek visszavitelét, ha a gyermek felett felügyeleti joggal rendelkező személy hozzájárult az elvitelhez.

[48] Az Egyezmény 13. Cikk b) pontjában foglalt súlyos kockázat miatti kivétel figyelembevétele akkor lehetséges – továbbiak mellett –, ha a gyermekkel kapcsolatos súlyos biztonsági, oktatási, egészségügyi vagy gazdasági aggályok merülnek fel, ha a gyermek alapvető szükségletei nem kielégíthetők a szokásos tartózkodási hely szerinti államban. A bíróságnak nem kell, és nem is lehet összehasonlítani az egyes szülők (vagy államok) által kínált életkörülményeket. Ennek jelentősége lehet a szülői felügyelettel kapcsolatos ügyben, de az Egyezmény 13. Cikk b) pontja szerinti elemzés szempontjából nincs jelentősége a visszavitelre köteles szülő azon hivatkozásának, hogy a szokásos tartózkodási hely szerinti államban nem tud munkát találni vagy egyéb módon van nehéz helyzetben, ez önmagában nem elegendő a visszavitel megtagadásához. Főszabályként a szülő – a gyermek jogellenes elvitelével vagy visszatartásával – nem hozhat létre olyan helyzetet, amely potenciálisan káros lehet a gyermekre, és aztán nem hivatkozhat arra, hogy megállapítsa a gyermekkel szembeni súlyos kockázat fennállását.

[49] A kérelmezett felülvizsgálati kérelmében hivatkozott büntetőjogi felelősségre vonásának lehetőségére és a 2024. január 17-én előterjesztett beadványához csatolta az őrizetbe vételére vonatkozó, 2023. december 11-én kiadott parancsot. A Kúria a csatolt okiratot nem vizsgálhatta, mert a Pp. 422. § rendelkezése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítélet meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt; továbbá a Pp. 423. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálat a jogerős határozat meghozataláig

bekövetkezett és a jogerős határozattal elbírált tényekre terjedhet ki. A Kúria ezen jogszabályi rendelkezések alapján a másodfokú bíróság jogerős végzésének 2023. november 2-i meghozatala után bekövetkezett tényeket nem vizsgálhatta. Ha a jogerős határozat meghozatala után felmerült akadályokból kifolyólag vagy a körülmények jelentős megváltozása folytán a jogerős határozat végrehajtása gyermek számára tartósan a testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatával járna, a kérelmezett a Pp. 528. § (3) bekezdése alapján keresettel kérheti a határozat végrehajtásának megszüntetését.

[50] A kifejtettekből következően a jogerős végzés nem sérti a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket, ezért a Kúria a rendelkező részben foglaltak szerint a jogerős végzést a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[51] A Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazásra kerülő Pp 83. § (5) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő kérelmezett viseli a saját felülvizsgálati költségét, és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a kérelmező felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség a kérelmező képviselőjét ellátó jogi képviselő a kifejtett tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjának összege, melyet a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §, 4/A. § (1) bekezdésében foglaltak alapján állapított meg figyelemmel az ügyvédi tevékenység idő- és munkaigényességére.

[52] Az eljárás a szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről szóló 2021. évi LXII. törvény 11. § (4) bekezdése alapján tárgyi költségmentes.

[53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 391. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

[54] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2024. január 29.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Cseh Attila s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró